

Patiëntenvoorlichting

Dwarslaesie

Uw opname in ons ziekenhuis

U bent in ons ziekenhuis opgenomen met een dwarslaesie. In deze folder informeren wij u en uw familie over deze aandoening en uw opname in ons ziekenhuis.

Wat is een dwarslaesie?

Een dwarslaesie is een beschadiging van het ruggenmerg. Het ruggenmerg is een dikke streng van zenuwen die signalen doorgeven van de hersenen naar het lichaam en omgekeerd. Bij een dwarslaesie is die verbinding aangetast of verbroken. Onder de beschadiging is geen of minder uitwisseling van signalen meer tussen hersenen, organen en spieren mogelijk. Het gevolg is verlies van lichaamsfuncties en (gedeeltelijke) verlamming.

Oorzaken dwarslaesie

Een dwarslaesie kan een gevolg zijn van:

- (verkeers)ongeluk of val
- grote hernia's
- ernstige wervelslijtage
- wervelkanaalvernauwingen
- bloedvataandoeningen
- tumoren die ruggenmergletsel veroorzaken of op het ruggenmerg drukken
- ontsteking (inflammatie) van het ruggenmerg door een stoornis in de afweer
- een infectie van het ruggenmerg
- een infarct of bloeding in het ruggenmerg
- vitamine B12 tekort bv als gevolg van lachgas gebruik

Wat zijn de gevolgen van een dwarslaesie?

De gevolgen van een dwarslaesie hangen af van de hoogte van de beschadiging en van de uitgebreidheid ervan:

- lage laesie: letsel zit onderin de rug (lendenen): de onderste helft van het lichaam is aangedaan
- hoge laesie: letsel zit in de nek of bovenin de rug: ook de armen zijn (deels) aangedaan
- complete dwarslaesie: de zenuwen zijn totaal en meestal onherstelbaar beschadigd
- incomplete dwarslaesie: de zenuwen zijn niet allemaal totaal beschadigd of licht beschadigd. Enig herstel is mogelijk

Een dwarslaesie kan ernstige lichamelijke beperkingen veroorzaken, zoals:

- verlamming van armen en/of benen
- verlies van het gevoel in delen van het lichaam
- doorligwond of doorzitwond (decubitus)
- verlies van beheersing over blaas- en darmspieren, met als gevolg urineweginfecties, incontinentie van urine of ontlasting
- pijnklachten en spasmen
- minder krachtige ademhaling en problemen met hoesten
- verslechterde bloedsomloop
- erectiestoornissen bij mannen, verstoringen van de seksualiteit bij vrouwen

Hoe stellen we een dwarslaesie vast?

- vraaggesprek tussen arts en patiënt (anamnese)
- algemeen onderzoek
- neurologisch onderzoek

Hoe stellen we de oorzaak van een dwarslaesie vast?

Meestal door een of meer van de volgende onderzoeken:

- röntgenfoto
- CT-scan
- MRI-scan
- bloedonderzoek
- ruggenprik

Behandeling van een dwarslaesie

De behandeling van een dwarslaesie hangt af van de oorzaak:

- mechanisch: een operatie kan de kans op enig herstel vergroten als de dwarslaesie wordt veroorzaakt door druk op het ruggenmerg (bijvoorbeeld gezwel, bloeding of een door slijtage vernauwd wervelkanaal). Het ruggenmerg wordt dan vrijgelegd.
Is er kans op verdere beschadiging van het ruggenmerg doordat de wervels te veel bewegen ten opzichte van elkaar? Dan kan het fixeren (vastzetten) van het 'overbeweeglijke' deel van de wervelkolom verdere beschadiging tegengaan
- infectie: als er een infectie in het wervelkanaal ontstaat door virussen of bacteriën, kan hierdoor het ruggenmerg soms ook niet goed meer functioneren.
Is er geen druk vanuit pus maar toch een (gedeeltelijke) dwarslaesie, dan kan ook het ontstoken ruggenmerg een oorzaak zijn. Als het mogelijk is volgt dan een behandeling met antibiotica

- ontsteking (inflammatie): een ontsteking in het ruggenmerg is soms te behandelen met sterke ontstekingsremmers via een infuus
- vitaminetekort: bij een vitamine B12 tekort kan extra toedienen van vitamine B12 de dwarslaesie verbeteren

Uw opname

U wordt bij ons opgenomen op de verpleegafdeling neurologie/ neurochirurgie. Tijdens uw opname:

- volgt verder onderzoek naar de oorzaak van de dwarslaesie, als dat nodig en mogelijk is
- start een behandeling van het onderliggende probleem
- start een vorm van revalidatie, als uw conditie dat toelaat

Werken aan uw herstel

Samen met diverse zorgverleners, zoals artsen, fysiotherapeuten, ergotherapeuten, continetieverpleegkundigen, werkt u aan uw herstel. Zo wordt er een plan gemaakt hoe we u het beste uit bed en in beweging kunnen krijgen.

Oefeningen

U gaat oefeningen doen. Deze oefeningen versterken de spieren die nog wel functioneren. Door deze spieren en gewrichten soepel te houden voorkomt u verstijving van de gewrichten. Dit is nodig om uw beperkingen zo laag mogelijk te houden.

Maatschappelijk werk

U wordt begeleid bij de veranderingen in uw lichaam en bij de functies die u nog wel heeft. Mocht u er behoefte aan hebben, dan is er een maatschappelijk werker voor u beschikbaar.

Na de opname

Na de opname gaat u naar huis en volgt thuis revalidatie. Bij een ernstige dwarslaesie is het meestal nog niet mogelijk om naar huis te gaan. In samenspraak met u en uw familie wordt gekeken naar een geschikte plek om verder aan uw herstel te werken. Er volgt dan een keuze uit een van de beschikbare verpleeghuizen of revalidatiecentra. Dit hangt af van uw medische conditie en persoonlijke situatie.

Revalidatie

Afhankelijk van de ernst van de beperkingen en de conditie volgt revalidatie thuis, met eventueel bezoek aan therapeuten, of in een revalidatiecentrum of verpleeghuis.

Revalidatiearts

Als er veel problemen zijn in het functioneren wordt er meestal een revalidatiearts bij de behandeling betrokken. Deze arts coördineert de behandelingen tijdens het herstelproces.

Andere zorgverleners

Naast artsen en zorgverleners zijn er ook andere zorgverleners bij uw revalidatie betrokken. Denkt u dan aan de fysiotherapeut, ergotherapeut, diëtist, maatschappelijk werker, psycholoog en continentieverpleegkundige. Deze zorgverleners noemen we ook wel paramedici. Zij voeren elk een deel van de behandeling uit. Welke zorgverleners bij uw revalidatie betrokken worden, hangt af van de problemen waar u last van heeft.

Herstel

Het herstel van een dwarslaesie kan tot ongeveer 1 jaar duren vanaf het moment dat de schade is ontstaan. Het is niet met zekerheid te voorspellen welke functies er terug zullen komen.

Meer informatie

Er bestaat een belangenvereniging voor mensen met een dwarslaesie: DON (Dwarslaesie Organisatie Nederland). U vindt meer informatie over de aandoening en lotgenotencontact op www.dwarslaesie.nl

Uw vragen

Heeft u vragen, dan kunt u contact opnemen met de polikliniek neurochirurgie, tijdens kantooruren van 08:30 tot 16:30 uur:

- locatie Alkmaar, telefoon 072 - 548 3020 / neurochirurgie@nwz.nl
- locatie Den Helder, telefoon 0223 - 69 6541